

Sygn. akt XI Ka 76/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSO Arkadiusz Śmiech (spr.)

Sędziowie SO Katarzyna Żmigrodzka

SO Włodzimierz Śpiwła

Protokolant Małgorzata Dubiel

przy udziale Prokuratora Urszuli Komor

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 roku

sprawy skazanego M. P.

w przedmiocie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie IX Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą we Włodawie

z dnia 3 września 2013 roku sygn. akt IX K 214/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę M. P. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Chełmie IX Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą we Włodawie do ponownego rozpoznania.

XI Ka 76/14

UZASADNIENIE

M. P. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego we Włodawie z dnia 23 października 2003 w sprawie II K 47/03 za czyny popełnione w dniu 3 stycznia 1998 r. i 4 stycznia 1998 r. - z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. i art. 33 § 2 i 3 kk na karę roku i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny 100 stawek dziennych, po 10 zł każda;

2) Sądu Rejonowego w Lublinie XIX Wydział Grodzki z dnia 8 grudnia 2005 roku w sprawie XIX K 732/04 za czyn popełniony w dniu 29 kwietnia 2003 roku - z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby i w oparciu o przepis art. 71 § 1 k.k. karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, przy ustaleniu stawki dziennej na kwotę 10 zł;

3) Sądu Rejonowego we Włodawie z dnia 30 kwietnia 2009 roku w sprawie II K 589/08 za czyn popełniony:

- w dniu 12 listopada 2008 roku - z art. 158 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności;

- za czyn popełniony 12 listopada 2008 r. - z art. 193 k.k. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

- za czyn popełniony w dniu 12 listopada 2008 roku - z art. 190 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby i karę grzywny w oparciu o przepis art. 71 § 1 k.k. w wysokości 100 stawek dziennych, po 10 zł każda; postanowieniem Sądu Rejonowego we Włodawie z dnia 17 kwietnia 2012 r. sygn. II Ko 199/12 zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4) Sądu Rejonowego we Włodawie z dnia 9 maja 2011 roku w sprawie II K 361/09 za czyn popełniony w nocy z 8 na 9 lutego 2009 r. – z art. 283 k.k. i art. 33 § 2 i 3 k.k. na karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 5 (pięciu) i karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, po 10 zł każda;

5) Sądu Rejonowego we Włodawie z dnia 3 sierpnia 2011 roku w sprawie II K 379/10 (utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 10 stycznia 2012 r. w sprawie V Ka 960/11) za czyn popełniony w dniu 14 grudnia 2008 r. – z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 k.k. na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych, po 10 (dziesięć) zł każda.

Sąd Rejonowy w Chełmie IX Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą we Włodawie:

I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec skazanego M. P. kary pozbawienia wolności w wyrokach wyżej w opisanych w pkt. 1 (sygn. akt II K 47/ 03) i w pkt. 2 (sygn. akt XIX K 732/04) połączył, orzekając jako karę łączną pozbawienia wolności karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec skazanego M. P. kary pozbawienia wolności w wyrokach opisanych wyżej w pkt. 3 (sygn. akt II K 589/08), w pkt. 4 (sygn. akt III K361/09) i w pkt. 5 (sygn. akt 379/10) orzekając jako karę łączną pozbawienia wolności karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 4 (sygn. akt III K 361/09) i w pkt. 5 (sygn. akt 379/10) oraz kary grzywny połączył i jako karę łączną grzywny wymierzył skazanemu 150 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

IV. w pozostałej części powyższe wyroku pozostawia do odrębnego wykonania;

V. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy dotychczas odbytych kar pozbawienia wolności z połączonych poszczególnych wyroków w sprawie II K 47/03 w okresie od 4.01.1998 r. do 5.01.1998 r. , od 10.01.2003 r. do 17 .01.2003 r., od 20.05.2003 r. do 16.10.2003 r. i od 8.11.2005 r. do 4.04.2007 r. a na poczet kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy odbytych kar pozbawienia wolności w sprawie II K 598/08 od dnia 12.11.2008 r. do 13.11. 2008 r i od dnia 5.08. 2013 r. do 3.09.2013 r. oraz w sprawie II K 379/10 od dnia 29.03. 2011 r. do dnia 5. 02.2013 r. i od dnia 19.12.2009 r. do 9.02. 2011 r.;

VI. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej w K. –Filia we W. adw. P. K. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60)100 z VAT) zł za wykonywaną z urzędu obronę skazanego M. P. przed sądem I instancji o wydanie wyroku łącznego;

VII. zwolnił skazanego M. P. od ponoszenia wydatków związanych z niniejszym postępowaniem i określił, że ponosi je Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator. Zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucił mu:

I. obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu przed dniem 8 czerwca 2010 roku w zw. z art. 89 § 1a k.k. poprzez wymierzenie M. P. kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, przypisane wyrokami jednostkowymi z pkt 1 (II K 47/03 i 2. (XIX K 732/04), za

które orzeczono karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pomimo że w czasie popełnienia przestępstw obowiązywała ustawa względniejsza dla skazanego, wykluczająca możliwość orzeczenia w opisanej sytuacji kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania;

II. obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu przed dniem 8 czerwca 2010 roku w zw. z art. 89 § 1a k.k. poprzez wymierzeniem M. P. kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, przypisane wyrokami jednostkowymi z pkt 3 (II K 589/08), 4. (II K 361/09) i 5. (II K 379/10), za które orzeczono – odpowiednio – karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, którą następnie zarządzono do wykonania, karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, pomimo że w czasie popełnienia przestępstw obowiązywała ustawa względniejsza dla skazanego, wykluczająca możliwość orzeczenia w opisanej sytuacji kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania;

III. obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 85 k.k. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie połączenia w zaskarżonym wyroku kar grzywnien orzeczonych wobec M. P. za zbiegające się przestępstwa, przypisane wyrokami jednostkowymi z pkt 1 (II K 47/03) i 2. (XIX K 732/04).

Podnosząc powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i stąd zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy procedując w przedmiocie wyroku łącznego w niniejszej sprawie dopuścił się uchybień, które skutkowały koniecznością uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Stracił mianowicie z pola widzenia uregulowanie zawarte w art. 4 § 1 k.k.

Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

Zaskarżonym wyrokiem łącznym Sąd Rejonowy połączył orzeczone wobec skazanego M. P. kary pozbawienia wolności w wyrokach opisanych powyżej w pkt. 1 (sygn. akt II K 47/ 03) i w pkt. 2 (sygn. akt XIX K 732/04), orzekając jako karę łączną pozbawienia wolności karę dwóch lat, a także kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego w wyrokach opisanych w pkt. 3 (sygn. akt II K 589/08), w pkt. 4 (sygn. akt III K361/09) i w pkt. 5 (sygn. akt 379/10), orzekając jako karę łączną pozbawienia wolności karę czterech lat pozbawienia wolności; jednocześnie stwierdzając, że w pozostałej części powyższe wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu.

Rzecz jednak w tym, że Sąd Rejonowy łącząc te kary połączył kary bezwzględne pozbawienia wolności z karami pozbawienia wolności orzeczonymi z warunkowym zawieszeniem wykonania.

Art. 89 § 1a k.k. pozwalający na łączenie kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania i orzeczenie łącznej kary bez warunkowego jej zawieszenia dodany został przez ustawę z dnia 5 listopada 2009 r., która weszła w życie w dniu 8 czerwca 2010 r.

Do dnia wejścia w życie zmiany, o której mowa, łączenie kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania i bez warunkowego zawieszenia możliwe było, zgodnie z wówczas obowiązującym art. 89 § 1 k.k., tylko wtedy, kiedy zachodziły przesłanki określone w art. 69 k.k. W razie braku tych przesłanek kary takie nie podlegały łączeniu.

Przenosząc powyższe zasady na grunt sprawy niniejszej należy stwierdzić, że wszystkie przestępstwa, jakich dopuścił się skazany, za które orzeczono kary jednostkowe pozbawienia wolności, połączone przez Sąd Rejonowy węzłem kar łącznych, popełnione zostały przed dniem 8 czerwca 2010 r. W takiej zaś sytuacji połączenie przez ten sąd kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i kar bezwzględnych tego rodzaju i w konsekwencji wymierzenie bezwzględnych kar łącznych pozbawienia wolności nastąpiło z oczywistą obrażą art. 4 § 1 k.k.

Zgodnie z regułą intertemporalną wyrażoną we wspomnianym art. 4 § 1 k.k. jeżeli zbiegające się przestępstwa zostały popełnione przed dniem 8 czerwca 2010 r. i nie zachodzą przesłanki przewidziane w art. 69 k.k. to kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania i bez warunkowego zawieszenia, co do zasady nie podlegają łączeniu, gdyż jest to względniejsze dla sprawy. Od zasady tej istnieje jeden wyjątek, a mianowicie należy stosować nową ustawę i kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania będzie podlegała połączeniu z karą bezwzględnego pozbawienia wolności wtedy, kiedy kara w zawieszeniu zostanie całkowicie zaabsorbowana. W warunkach sprawy niniejszej taka sytuacja nie wystąpiła, stąd kary łączne w zaskarżonym wyroku orzeczone zostały z obrażą art. 4 § 1 k.k. Gdyby wyroki wymienione w punkcie I. podlegały odrębnemu wykonaniu to skazany miałby do odbycia rok i dziesięć miesięcy pozbawienia wolności, a więc mniej niż wynosi wymiar orzeczonej w wyroku kary łącznej. Jest to sprzeczne z istotą orzekania kar łącznych i ferowania wyroków łącznych na gruncie poprzednio obowiązującego stanu prawnego.

Ponadto słusznie zauważa oskarżyciel, niezależnie od nieprawidłowości, o której mowa powyżej, iż Sąd Rejonowy nie dostrzegł potrzeby połączenia węzłem kary łącznej kar grzywny orzeczonych wobec skazanego wyrokami jednostkowymi w sprawach II 47/03 oraz XIX K 732/04.

W tym stanie rzeczy Sąd odwoławczy zobligowany był uchylić zaskarżony wyrok i sprawę M. P. w przedmiocie wydania wyroku łącznego przekazać do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy przeprowadzi postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego uwzględniając wyżej poczynione uwagi, a w szczególności zważy na treść art. 4 § 1 k.k. W razie potrzeby sporządzi uzasadnienie wydanego orzeczenia odpowiadające wymogom przepisów kodeksu postępowania karnego.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. orzekł jak w wyroku.